

DORPSORGAN

spaarndam

dorpsorgaan spaarndam

inhoud:

pag:

Dorpsraad Spaarndam (gekozen vertegenwoordiging van de Spaarndamse bevolking)	3
De Slaperdijk	12
Preventie in de tandheelkunde II (voorkomen is beter dan genezen)	12
De defensiewerken rond Spaarndam II	13

redactieleden:

tel.:

<i>e. huttinga</i>	<i>ijdijsk 27</i>	<i>373032</i>
<i>j.a. knijnenburg</i>	<i>ijdijsk 26</i>	<i>372493</i>
<i>mevr. g. spierenburg</i>	<i>kerklaan 26</i>	<i>371821</i>
<i>d.a. verdurmen</i>	<i>visserseinde 71</i>	

blad van de dorpsraad-Spaarndam

7e jaargang nr. 4

redactie-adres: Visserseinde 71, Spaarndam

De Dorpsraad Spaarndam heeft onlangs gemeend aan de leden van de raad der Gemeente Haarlem informatie te moeten verschaffen inzake de gang van zaken rond het Gemeenschapshuis.

In ons vorige orgaan (7e jaargang nr. 3) werd melding gemaakt van een onderhoud met de raadscommissies Recreatie en Financiën.

Alleen het gesprek met de raadscommissie Recreatie heeft plaatsgevonden daar de behandeling van het Gemeenschapshuis niet - zoals aanvankelijk wel de bedoeling was - in de raadscommissie Financiën zal plaatsvinden.

De redactie heeft in overleg met de Dorpsraad besloten genoemd schrijven aan de raadsleden volledig in dit Dorpsorgaan op te nemen om U hiermede zo volledig mogelijk te informeren over de stand van zaken van het Gemeenschapshuis.

de redactie.

DORPSRAAD SPAARNDAM

gekozen vertegenwoordiging van de Spaarndamse bevolking

73/47

Administratie-adres:
hulpsecretarie Spaarndam,
Westkolk 4 te Spaarndam.
tel. 023 - 370887.

Aan de Leden van de Raad der gemeente
Haarlem

Zeer geachte dames en heren,

Binnen afzienbare tijd zult U krijgen te beslissen inzake het voteren van een bedrag van f 250.000,— voor de bouw van een dorps huis (gemeenschapshuis) in Spaarndam, alsmede over een garantieverklaring voor de tijdige betaling van rente en aflossing van een door de betreffende stichting aan te gane geldlening.

Het is ons gebleken, dat U onvoldoende kennis draagt van de gang van zaken m.b.t. de plaats voor een gemeenschapshuis in Spaarndam. Wij menen er dan ook goed aan te doen in een aantal korte punten het onderstaande onder Uw aandacht te brengen.

1. Van de zijde van de gemeente Haarlem is steeds aangedrongen op een dorps huis in Spaarndam;
2. de gemeente Haarlem wist echter niet waar een dorps huis in het Haarlemse gedeelte van Spaarndam gebouwd zou kunnen en moeten worden;
3. de gemeente Haarlem heeft dan ook - en onzes inziens terecht - advies gevraagd aan de dorpsraad omtrent deze aangelegenheid.
Op 27 december 1967 adviseerde de dorpsraad aan b. en w. van Haarlem een dorps huis te bouwen in de onmiddellijke omgeving van de Grote Sluis;

4. voor 1968 nam de gemeente Haarlem voor de bouw van een dorps huis in Spaarndam een bedrag op in het meerjaren investeringsplan;
5. tijdens een bespreking met het gemeentebestuur van Haarlem, gehouden op 7 februari 1968, werd bij monde van de toenmalige wethouder Happé aan de dorpsraad medegedeeld, dat moest worden gestreefd naar een centrale ligging van het gebouw, en dat de in het dorpsraadadvies van 27 december 1967 genoemde onmiddellijke omgeving van de Grote Sluis daaraan voldeed;
6. de plaatselijke kruisverenigingen wensten eveneens te kunnen beschikken over een aan de eisen van de tijd aangepast gebouw;
7. de plaatselijke kruisverenigingen hadden zich op dit punt gevonden en vormden de stichting kruisgebouw. Deze stichting verzuimde echter bij de gemeenten gelden te laten reserveren voor hun doel. De gemeente Haarlem is toen gekomen met de gedachte de bouw van een dorps huis en een kruisgebouw te combineren;
8. binnen de Haarlemse grenzen was het niet goed mogelijk om te voldoen aan de centrale ligging van een dorps huis. Noodgedwongen kwam men toen terecht in dat deel van Spaarndam dat tot de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude behoort;
9. tijdens een bespreking op 26 maart 1969 met het gemeentebestuur van Haarlemmerliede en Spaarnwoude werd door laatstgenoemde instemming betuigd met een suggestie van de dorpsraad om een openbaar gebouw te laten verrijzen ten westen van de boerenleenbank aan de Ringweg;
10. tijdens een gezamenlijke bespreking gemeentebestuur Haarlem/gemeentebestuur Haarlemmerliede en Spaarnwoude/dorpsraad Spaarndam op 10 juni 1969 werd het hierboven omschreven toegejuicht door het Haarlemse gemeentebestuur;
11. tijdens een bespreking met het gemeentebestuur van Haarlemmerliede en Spaarnwoude, gehouden op 25 maart 1970, werd opnieuw duidelijk gesteld, dat men akkoord ging met de plaats ten westen van de boerenleenbank;
12. tijdens een openbare vergadering van de dorpsraad keerde de Spaarndamse bevolking zich tegen het feit, dat een dorps huis zou worden gebouwd in Spaarndam-Oost (gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude). Men wilde een dergelijk gebouw in het oude dorpsdeel (gem. Haarlem). De toenmalige wethouder Happé zei op een bespreking van 25 mei 1970 daar begrip voor te hebben, doch in het Haarlemse deel van Spaarndam was geen ruimte. Wel in Spaarndam-Oost (gem. Haarlemmerliede en Spaarnwoude), daar kon dan tevens op *eenvoudige wijze parkeerruimte worden aangelegd*;
13. na *veel overredingskracht* van de dorpsraad bleken bij de in november 1970 gehouden drukbezochte openbare vergaderingen de aanwezige Spaarndammers en Spaarndamse verenigingsbesturen in ruime meerderheid bereid mee te gaan met de realisering van een dorps huis aan de Ringweg in Spaarndam-Oost (gem. Haarlemmerliede en Spaarnwoude) ten westen van de boerenleenbank;
14. op grond van zo juist genoemde meerderheid kon de dorpsraad op 19 januari 1971 aan b. en w. van

Haarlem een 2e advies uitbrengen waarin de in het 1e advies (27 december 1967) aangegeven "onmiddellijke omgeving Grote Sluis" nader werd geconcretiseerd in "Ringweg, ten westen van de boerenleenbank";

TUSSENCONCLUSIE:

Na een aantal jaren is men het eens geworden over de *plaats*. Zowel *beide gemeentebesturen* als de *Spaarndamse bevolking* en de *Spaarndamse verenigingsbesturen* konden zich verenigen met de plaats aan de *Ringweg tussen boerderij Zijkanaal C 14/boerenleenbank*.

15. gezien de voorkeuren en behoeften werd de benaming "dorps huis" allengs vervangen door "gemeenschapshuis" (dorps huis-kruisgebouw-sportzaal). In een vergadering van 26 maart 1971, gehouden ten stadhuis van Haarlem werd van de zijde van het college van b. en w. van Haarlemmerliede en Spaarnwoude alleen op de realisering van een kruisgebouw aangedrongen, daar men hoopte bij de R.K. school aan de Ringweg een gymnastieklokaal te kunnen bouwen, zodat - rekeninghoudende met de kantine-accommodatie op het sportpark - een dorps huis-/sportzaalgedeelte niet nodig zou zijn;
16. het lid van de gemeenteraad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude, de heer Van Gestel, kwam op 21 mei 1971 met een initiatiefvoorstel bij de leden van die raad (behandeld in de raadsvergadering van Haarlemmerliede en Spaarnwoude van 1 juni 1971), waarin hij voorstelde te besluiten in beginsel alle medewerking te verlenen om te komen tot de bouw van een gemeenschapshuis in Spaarndam. Deze activiteiten van de heer Van Gestel zullen waarschijnlijk ook verband hebben gehouden met het niet verkrijgen van een benodigde urgentieverklaring voor de bouw van een gymnastieklokaal voor de R.K. school aan de Ringweg in de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude;
17. op 10 juni 1971 heeft de *dorpsraad* een werkgroep (later stichting i/o Gemeenschapshuis Spaarndam genaamd) geformeerd en deze werkgroep de opdracht meegegeven de mogelijkheid te onderzoeken om op de *dorpsraad geadviseerde* en door beide *gemeentebesturen onderschreven* en door de *Spaarndammers akkoord bevonden plaats* tot realisering van een gemeenschapshuis te komen;
18. de heer Van Gestel (behalve raadslid ook ambtenaar ter provinciale griffie) nam het voorzitterschap van deze werkgroep op zich, terwijl de Haarlemse gemeentebestuur, de heer Metselaar, het secretariaat ging behartigen. De stichting i/o koos voor een werkwijze waarbij voorlopig alles binnenskamers moest blijven, met als motief bij de bevolking geen valse verwachtingen te wekken;
19. kort na de start van de stichting i/o kwam de toenmalige burgemeester van Haarlemmerliede en Spaarnwoude, de heer Van Bruggen, met de suggestie te bouwen op het bestaande sportcomplex. Deze plaats werd zonder enig voor-overleg met de dorpsraad door de heer Van Bruggen medegedeeld aan de stichting kruisgebouw. Door de heer Van Bruggen wordt daarbij sterk aangedrongen om op de door hem aangedragen plaats het gemeenschapshuis te plannen. Hij gaat hiermede volkomen voorbij aan de adviezen van de dorpsraad waarvan b. en w. van Haarlemmerliede en Spaarnwoude kennis droegen en waarmee ook door dit college instemming was betuigd (zie de punten 9, 10 en 11 van dit schrijven);
20. toen de dorpsraad een en ander ter ore kwam was hij aanvankelijk van mening, dat hier sprake was van een alternatieve mogelijkheid en dat beide plaatsen dezelfde aandacht zouden krijgen, doch lang-

zamerhand bleek dat de stichting i/o zich geheel richtte op de sportparkplaats, waarmee de door de Spaarndammers goedgekeurde en door de dorpsraad geadviseerde plaats volkomen werd genegeerd; pas in een veel later stadium werd ons officieel door wethouder Rijkeboer van Haarlemmerliede en Spaarnwoude tijdens een bespreking mededeling gedaan van de switch, met uitschakeling van de door de dorpsraad geadviseerde en door de bevolking goedgekeurde plaats ten westen van de boerenleenbank;

21. als bezwaren tegen de door de dorpsraad geadviseerde plaats voerden b. en w. van Haarlemmerliede en Spaarnwoude nu aan, dat het planologisch en financieel niet zou kunnen;
22. het door Haarlemmerliede en Spaarnwoude aangevoerde planologisch bezwaar wekte bij de dorpsraad grote verbazing. Immers, ons advies van 19 januari 1971 inzake de plaats was hen in afschrift toegezonden en tot augustus 1972 is van strijdigheid met het heersende bestemmingsplan van de zijde van Haarlemmerliede en Spaarnwoude niets medegedeeld.
Later kon de dorpsraad aan de hand van het vigerende bestemmingsplan zelfs vaststellen, dat ter plaatse absoluut geen planologische bezwaren bestonden;
23. t.a.v. de aangevoerde financiële bezwaren, welke ons niet ongegrond leken, zijn deze ons echter nooit d.m.v. cijfers aangetoond;
24. de raad van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude had reeds op 7 maart 1972 verstreckende besluiten genomen m.b.t. de realisering van een gemeenschapshuis op het sportpark, hetgeen toch wel sterk afwijkend is van de door Uw raad gebruikelijke werkwijze t.a.v. bepaalde vormen van overleg;
25. de stichting i/o ontvouwde haar plannen op 27 april 1972 t.o.v. de Spaarndamse verenigingsbesturen. Uit deze bespreking kwam niet veel tegenstand tegen de plannen op het sportpark. Tijdens deze bespreking werden aan alle Spaarndamse verenigingsbesturen enquêteformulieren uitgereikt, waaruit de behoefte moest blijken. Het resultaat was als volgt: uitgereikt: 31 formulieren; terugbezorgd: 21 formulieren. Op deze 21 terugbezorgde formulieren gaven 12 verenigingen te kennen geen gebruik te zullen gaan maken van de evt. nieuwe ruimten; 2 verenigingen zouden er 1 of enkele malen per jaar gebruik van maken; 1 vereniging gaf 1 x per maand op; 1 vereniging sloot gebruik in de toekomst niet uit; 4 verenigingen gaven op een regelmatig gebruik van de nieuwe ruimten te zullen gaan maken. De kruisverenigingen zouden slechts gebruik gaan maken van hun eigen accommodatie. De weinige tegenstand van de verenigingen tegen de plaats sportpark is eenvoudig als volgt te verklaren:
 - a. een aantal verenigingen is voor hun activiteiten plaatsgebonden;
 - b. een aantal verenigingen beschikt over voor hen voldoende zaalruimte elders;
 - c. een groot aantal verenigingen zullen nooit of incidenteel als gebruiker optreden.Om deze redenen maakten de verenigingen weinig bezwaar tegen de plaats sportpark, doch evenmin zouden zij bezwaar hebben tegen welke plaats dan ook (zie ook punt 13 van dit schrijven);
26. veel grotere tegenstand ontmoette de stichting i/o tegen het plan sportpark tijdens een hearing op 9 mei 1972 van de Spaarndamse bevolking (zie de punten 12 en 13 van dit schrijven);
27. de tegenstand in die hearing bleek dermate groot te zijn, dat particulieren in het hele door een handtekeningensakke gingen voeren, waarbij de plaats hoofdzaak was en niet het feit dat de huisarts prak-

tijk zou gaan uitoefenen in het nieuw te stichten gemeenschapshuis, zoals wel wordt gesuggereerd. Immers, de Spaarndammers waren in november 1970 al met moeite akkoord gegaan met de door de dorpsraad geadviseerde plaats ten westen van de boerenleenbank (zie punt 13 van dit schrijven) en toen was er helemaal nog geen sprake van verplaatsing van de huisartspraktijk;

28. gelet op het resultaat van de zojuist gememoreerde particuliere handtekeningensakke tegen de plaats-switch heeft de dorpsraad het nuttig gevonden opnieuw een gesprek aan te vragen met b. en w. van Haarlem, waarbij de dorpsraad ook graag vertegenwoordigd wilde zien: b. en w. van Haarlemmerliede en Spaarnwoude, het bestuur van de stichting i/o, dhr. Germans als initiatiefnemer van de handtekeningensakke en dhr. Van Warmerdam een van de opposanten tegen de vestiging van een dorpshuis buiten het oude dorp.
Dit gesprek heeft plaatsgevonden op 7 augustus 1972. Burgemeester De Gou, die de bespreking leidde, stelde dat de dorpsraad de gekozen vertegenwoordiging van de Spaarndamse bevolking was en verwachtte als zodanig opnieuw een uitspraak van de dorpsraad omtrent de plaats;
29. de dorpsraad meende de door burgemeester De Gou gevraagde uitspraak niet te mogen en kunnen doen zonder opnieuw raadpleging van de bevolking. De dorpsraad heeft dat gedaan met gebruikmaking van een zeer provisorische enquête, samengesteld met medeweten van de stichting i/o. Uit deze enquête kwam naar voren, dat 45 pct. van de gezinshoofden in Spaarndam-West (gem. Haarlem) gekant was tegen een gemeenschapshuis op het sportcomplex;
30. tot en met bovenaangehaalde enquête had de dorpsraad zich om redenen van elegantie en takt naar buiten steeds opgesteld achter de stichting i/o. Na de enquête kon de dorpsraad daartoe geen vrijheid meer vinden;
31. de uitslag van de enquête was voor de dorpsraad medebepalend voor zijn uitspraak (3e advies) van 21 september 1972 waarin wordt gesteld, dat pas verantwoord van de plaats ten westen van de boerenleenbank kan worden afgestapt als de dorpsraad gegevens ter beschikking staan waaruit blijkt, dat realisering van een gemeenschapshuis aldaar absoluut onmogelijk is;
32. onze verzoeken aan de stichting i/o om vergelijkend cijfermateriaal over te leggen zijn onbeantwoord gebleven, daar de voorzitter van de stichting i/o, dhr. Van Gestel, meende dat de dorpsraad zich uitsluitend over de plaats had uit te spreken, en statuten, financiële opzet en exploitatie uitsluitend tot de competentie van de stichting i/o behoorde;
33. de betreffende architect heeft zich tijdens de bespreking van 15 september 1972 bereid verklaard zonder meerkosten een plan met kostenbegroting te willen maken, geprojecteerd op de door de dorpsraad voorgestane plaats. De stichting i/o heeft tot nu toe geen gebruik gemaakt van dit aanbod van de architect;
34. ook is omstreeks die tijd door de dorpsraad getracht tot ambtelijk overleg of een onderhoud met b. en w. van Haarlem te komen, echter zonder resultaat;
35. inmiddels deelden b. en w. van Haarlem de dorpsraad bij brief van 31 januari 1973, afd.1. nr. 77331 mede, dat zij hadden besloten medewerking te verlenen aan de realisering van een gemeenschapshuis op het sportpark. In dezelfde brief werd ons - hoe vreemd ook - om commentaar op deze beslissing gevraagd;

36. bovenstaande beslissing werd slechts gemotiveerd met de mededeling, dat gedeputeerde staten van Noord-Holland op 12 december 1972 in hun besluit waarbij de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude een verklaring van geen bezwaar, bedoeld in artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, werd verstrekt, stelden dat realisering op het sportpark spoediger zou kunnen gebeuren. Een motivering, die naar onze mening niet aan de beslissing van b. en w. ten grondslag had mogen liggen. In hetzelfde besluit zeggen gedeputeerde staten ook dat de hoek Zijkanaal C14/Ringweg vanwege de centrale ligging voorkeur zou genieten, alsmede nog andere argumenten in het voordeel van de door de dorpsraad voorgestane plaats.
- B. en w. hadden zich met het besluit van gedeputeerde staten in de hand ook voorstander kunnen verklaren van de door de dorpsraad geadviseerde plaats;
37. kort na de installatie van de heer IJsselmuiden tot burgemeester van Haarlemmerliede en Spaarnwoude heeft de dorpsraad een gesprek met het college van b. en w. van die gemeente gehad, waarbij uiteraard ook de zaak "gemeenschapshuis" ter sprake is geweest. De burgemeester was met de dorpsraad van mening, dat laatstgenoemde over cijfermateriaal van beide in het geding zijnde plaatsen diende te beschikken en bood zijn bemiddeling aan bij het verkrijgen van de cijfers voor de plaats boerderij Zijkanaal C14/boerenleenbank;
38. ongeveer 14 dagen na deze bemiddeling kwamen cijfers op tafel, welke geproduceerd waren door ambtenaren van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Na aanvankelijk een exploitatietekort van ca. f 38.000,— te hebben aangegeven kon dit tijdens de discussie terug worden gebracht tot zo'n f 25.000,—. Het cijfermateriaal acht de dorpsraad op diverse punten aanvechtbaar;
39. in genoemde exploitatieverschillen is echter voor de sportparkplaats *niet* en voor de boerderijplaats *wel* de aan te leggen parkeerplaats in zijn totaliteit in de exploitatie opgenomen.
- Gezien de verkeerssituatie in Spaarndam, alsmede gelet op het bestemmingsplan in voorbereiding "Beschermd Dorpsgezicht" en de omstandigheid dat Spaarndam een centrumfunctie in het recreatiegebied moet gaan vervullen, maken aanleg van parkeergelegenheid voor algemeen gebruik nabij de oude dorpskern zeer gewenst (zie ook punt 12 van dit schrijven);
40. met het onder punt 38 van dit schrijven genoemde jaarlijkse exploitatietekort is de dorpsraad op 28 maart 1973 beland bij wethouder Voskuilen en wethouder Van der Ham, die meenden dat b. en w. waarschijnlijk geen vrijheid zouden kunnen vinden de raad voor te stellen een jaarlijks exploitatietekort te dekken.
- Wethouder Voskuilen noemde daarbij de N.Z.H.V.M.-tekorten. Wij menen, dat enig verband niet aanwezig is.
- Wethouder Van der Ham merkte tijdens deze bespreking op, dat de boerderijplaats -planologisch gezien - veel gunstiger was dan de plaats sportpark;
41. *na afloop* van de bespreking van 28 maart 1973, waarbij ook het bestuur van de stichting i/o aanwezig was, werd ons een nieuwe tekening met kostenbegroting overhandigd, zoals ook reeds eerder aan b. en w. van Haarlem was gestuurd.
- Tijdens deze bespreking is er dus over een inmiddels verouderd plan gesproken, welk laatste plan echter wel door de raad der gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude reeds op 17 maart 1972 was goedgekeurd, en waarop ook de kostenvergelijking door de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude uitgevoerd, was gebaseerd.

Juister had o.i. geweest dat dit voor de dorpsraad en voor de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude onbekende plan tijdens genoemde bespreking ter discussie was gesteld. Wij betreuren deze gang van zaken in hoge mate, maar nemen aan dat de op genoemde bespreking aanwezige Haarlemse wethouders hiervan niet op de hoogte waren;

42. uit de nieuwe financiële opzetten bleek, dat de kosten aanmerkelijk hoger lagen dan in het vorige plan. Bij nadere studie bleek, dat de stichting i/o - eveneens zonder enig voor-overleg - nu een grote sportzaal in het plan had opgenomen.
- Om *op papier* een exploitatietekort te vermijden werd de kantine-opbrengst van f 20.000,— verhoogd tot f 28.500,—, gerekend naar een buffetomzet van maar liefst f 95.000,—. Voor de dorpsraad imaginaire bedragen.
- Wij vinden het niet acceptabel, dat buffetomzetten moeten gaan dienen om de exploitatietekorten van een gemeenschapshuis weg te werken. Bovendien vinden wij het niet juist dat gevestigde horecabedrijven op deze wijze worden beconcurrerd, en nog wel vanuit gebouwen welke met overheids-gelden tot stand zijn gekomen;
43. in de exploitatieopzet zit ook een fout van zo'n f 10.000,—. Als benodigde grond is slechts opgenomen de oppervlakte onder het nieuw te bouwen gedeelte.
- De grond onder het bestaande gedeelte van het sportpark wordt verwaarloosd, hetgeen naar onze wijze van zien een verschil oplevert van f 10.000,— in het jaarlijks nadelig saldo;
44. de ontwerp-statuten zijn ons ter beoordeling voorgelegd door de stichting i/o.
- Op tal van punten heeft de dorpsraad bedenkingen. Beslist onaanvaardbaar zijn de artikelen waarbij het beheer van het gehele gemeenschapshuis - met uitzondering van het kruisgebouwgedeelte - in handen wordt gelegd van de *stichting sportpark Spaarndam*, en die waarbij de stichting sportpark Spaarndam jaarlijks een bedrag van f 6.000,— wordt uitgekeerd op basis van voormalig kantinebezit. Bovendien kunnen de in de stichting gemeenschapshuis Spaarndam vertegenwoordigde leden van de stichting sportpark Spaarndam het wijzigen van het gebruik, de aard of bestemming van het gemeenschapshuis - m.u.v. het kruisgebouwgedeelte - voorkomen door een aan elk van die leden toegekend zgn. vetorecht. Een recht, dat andere stichtingsleden niet hebben;
45. de voorzitter en de secretaris van de stichting i/o zijn geen Spaarndammers, hetgeen tot uitdrukking komt in hun handelwijze. Zij gaan - overigens te goedertrouw - door hun onbekendheid met de Spaarndamse gemeenschap voorbij aan de voor die gemeenschap essentiële punten. Zij *kunnen* geen rekening houden met gevoelens, die in de Spaarndamse gemeenschap leven;
46. de stichting i/o heeft de Spaarndamse bevolking gesuggereerd dat alleen de sportparkplaats haalbaar zou zijn zonder dat werd bewezen, dat de andere plaats niet haalbaar zou zijn. De zo juist aangehaalde stelling van de stichting i/o is *nooit* met cijfermateriaal of anderszins aangetoond. De bevolking heeft daar naar onze wijze van zien recht op;
47. bij toekomstige realisering van het Haarlemse deel van het zgn. "vlinderplan" (140 woningen) op de huidige fortificatiën ten westen van Spaarndam, heeft een gemeenschapshuis op het sportpark een nog excentrischer ligging.
48. de stichting sportpark Spaarndam - in de ontwerp-statuten als een van de stichtingsleden genoemd -

heeft uitdrukkelijk verklaard slechts te willen medewerken als een sluitende exploitatie verkregen kan worden. De dorpsraad beschikt over te weinig informatie om te kunnen beoordelen of de exploitatie sluitend is te krijgen, maar heeft hieromtrent uitdrukkelijk zijn twijfels;

49. door de stichting i/o is immer gesteld, dat de f 250.000,— van Haarlem een voorfinanciering betreft, dat verrekend gaat worden bij het beschikbaar komen van de rijksbijdrage. In dit licht gezien kan de raad wellicht iets anders tegen een jaarlijks exploitatietekort aankijken;
50. gezien de veel grotere exploitatietekorten, die door de gemeente Haarlem in andere stadswijken worden gedekt voor soortgelijk werk, is de vraag te stellen of Spaarndam het Haarlem wellicht niet waard is een jaarlijks exploitatietekort te dekken op een voor de Spaarndamse bevolking aanvaardbare plaats. Waarom in andere wijken wel, en niet in Spaarndam? ? ? ;
51. gretig wordt nog wel eens aangegrepen, dat de afstand tussen beide in het geding zijnde plaatsen maar kort is, doch het is zeker niet alleen de afstand welke een rol van enige importantie speelt. Aan de orde is hier een gevoelsmatige kwestie.
Bovendien vinden wij de combinatie gemeenschapshuis/sportpark ongelukkig, hetgeen ook al blijkt uit de door de stichting i/o gedicteerde ontwerp-statuten. De sport krijgt een dermate grote stem in het geheel, dat de vrees in grote mate aanwezig is, dat culturele en andere aspecten - waartoe een gemeenschapshuis moet dienen - volkomen verdrongen worden en dat op den duur slechts een sportaccommodatie resteert.
Naar de mening van de dorpsraad kan op een neutrale plaats alles wat in een gemeenschapshuis moet plaatsvinden beter tot zijn recht komen en beter worden gegarandeerd, met als bijzonder welkome omstandigheid een centrale ligging binnen de totale dorpsbebouwing;
52. niet onvermeld dient te blijven, dat de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude bijzonder veel er aan hecht een gemeenschapshuis met de financiële steun (f 250.000,—) van een andere gemeente (Haarlem) op zijn grondgebied te hebben.
Daar mag o.i. wel tegenover staan dat de gemeente Haarlem ter wille van zijn Spaarndamse inwoners eisen stelt t.a.v. de plaats.
Burgemeester IJsselmuiden heeft zich tegenover de dorpsraad in principe bereid verklaard medewerking te verlenen aan de bouw van een gemeenschapshuis op de andere plaats dan het sportpark, mits de meerdere exploitatiekosten door Haarlem worden gedekt.

Te concluderen valt:

- a. dat de dorpsraad inzake de plaats van een gemeenschapshuis in Spaarndam drie nagenoeg gelijklopende adviezen aan b. en w. heeft uitgebracht, gebaseerd op uitspraken van de Spaarndamse bevolking;
- b. dat b. en w. van Haarlem volkomen voorbijgaan aan deze adviezen, hoewel ze tot drie keer toe door het college zijn gevraagd en waaraan de dorpsraad zeer veel werk heeft gehad.

In dit licht gezien rijst bij de dorpsraad onwillekeurig de vraag: *heeft een door de bevolking gekozen dorpsraad (wijkraad) wel zin als de overheid de adviezen van zo'n raad toch naast zich neerlegt en zelfs strijdig met die adviezen beslissingen voor die betreffende wijk neemt?* De twijfels daaromtrent zijn groot en dwingen de dorpsraad tot bezinning.

- c. dat door af te wijken van de dorpsraadadviezen inzake de plaats voor een gemeenschapshuis, de bij-

dragen uit de bevolking ernstig in gevaar kunnen komen;

- d. dat de dorpsraad meent, dat een veel betere plaats voor zo'n belangrijke voorziening in het dorp het de overheid waard moet zijn een jaarlijks exploitatietekort te dekken;
- e. dat de stichting i/o geheel buiten haar door de dorpsraad verstrekte opdracht te werk is gegaan toen zij zich afkeerde van de plaats in de omgeving van de boerenleenbank;
- f. dat de stichting i/o aan de dorpsraad systematisch gegevens heeft onthouden, daar de stichting i/o meende, dat deze gegevens niet ter competentie van de dorpsraad waren. De zo gewenste openheid is hierdoor wel ernstig geschaad;
- g. dat in de ontwerp-statuten de dorpsraad wordt aangemerkt als partij. Aangezien de ontwerp-statuten niet stroken met de gevoelens van de dorpsraad en op enkele punten zelfs onaanvaardbaar zijn, alsmede gelet op de geringe inspraak die de dorpsraad heeft gehad, meent de dorpsraad geen verantwoordelijkheid te kunnen gaan dragen voor een op deze plaats en op deze wijze tot stand gekomen gemeenschapshuis.
Het komt de dorpsraad dan ook juister voor, dat - als de raad van de gemeente Haarlem goedkeuring hecht aan de huidige plannen - de beide gemeenten de aan de dorpsraad toebedachte zetels gaan bezetten, *daarmee de dorpsraad ontheffend van iedere verantwoordelijkheid.*

Alvorens U overgaat een dergelijk-groot bedrag te voteren, verzoeken wij Uw raad te besluiten een diepgaand onderzoek te doen instellen naar de mogelijkheden ter plaatse van de boerderij Zijkanaal C14/boerenleenbank aan de Ringweg, waarbij bij voorbaat niet afkerig moet worden gestaan tegenover de dekking van een jaarlijks exploitatietekort.

Met de mededeling, dat wij immer bereid zijn Uw raad - zo daar behoefte aan bestaat - nader te informeren, verblijven wij, met de meeste hoogachting,

Spaarndam, 4 juli 1973.

DORPSRAAD SPAARNDAM.

K. de Boer , voorzitter.

R.de Vries-van Westrhenen , secretaresse, pm.

"DE SLAPERDIJK"

Drie zondagmiddagen achtereenvolgend zijn we de "dijk" afgelopen van en naar Haarlem-Noord; met wandelwagen, en hierin één van onze kleinzons.

Als door een wonder zijn we steeds weer onbeschadigd thuisgekomen.

Wel hebben we iets ontdekt na deze tochten waardoor die gevaarlijkse escapades achterwege kunnen blijven.

Sluit de dijk af voor voetgangers, dus met zo'n bord waarop een voetganger staat afgebeeld op het witte vlak met daarom heen een rode rand. Kosten van twee borden met plaatsen mee, pak weg f 200,—.

Die kosten zijn er gauw genoeg weer uit, want nu komt de dijk als racebaan er helemaal uit, en kun je als toeschouwer via fort noord, of Westlaan of Vergierdeweg wel een plaatsje aan de dijk veroveren; uiteraard tegen betaling, want denkt U eens aan die f 200,—, en er moet nog wat overblijven voor de prijzen.

Ook dat is snel te regelen: 1ste prijs gratis een half jaar in 't gips in een van de ziekenhuizen naar keuze, en zo men dat zelf niet meer kan, wordt er geloot. 2e prijs een prothese (kunstledemaat) en verder nog wat aantrekkelijke prijsjes als een invalidekar, krukken e.d..

Ziekenwagens en brandweer hebben geen toegang tot het schouwspel, anders is de leut er te gauw af.

En zo kun je die zelfde rot dijk nog rendabel maken, en misschien na jaren en jaren uit de opbrengst een pad aanleggen waar je als toeschouwer het spektakel op veiliger afstand kunt overzien, dan er moedwillig tussenin te gaan lopen. Je kunt per slot als wandelaar toch langs het Spaarne-Jan Gijzenkade-Rijksstraatweg en Vergierdeweg in Haarlem-Noord komen, en nog wel over wandelpad en trottoirs; dus echt op je gemak.

Misschien doen we het de volgende keer wel zo, of het zou moeten wezen dat ze onverwachts wat anders met de dijk hé nee, nu niet pessimistisch worden, wat moet je met al die prijzen en borden enzo? ? ? ? ? ? ? ?

E. Halewijn

PREVENTIE IN DE TANDHEELKUNDE II

voorkomen is beter dan genezen.

Voor U in Spaarndam geldt het "voorkomen is beter dan genezen" wel in het bijzonder nu het nog zo uiterst lastig - zo niet onmogelijk - is om geregelde tandheelkundige hulp te ontvangen.

Tandbederf en tandvleesziekten hebben een en dezelfde oorzaak: de TANDPLAQUE. De tandplaque zit als een wittig pasta-achtig laagje op de tanden en kiezen. Goed te zien als U met de nagel van de vinger over de ongepoetste tand schraapt. Tand en kiezen in een mond waar een aantal uur per dag deze tandplaque aanwezig is zijn KANSLOOS en gaan verloren.

Want op de tand geeft plaque gaatjes, dus tandbederf en op de tandvleesrand rond de tand geeft plaque irritatie, makkelijk bloeden en los staan van tanden dus tandvleesziekten.

De plaque wordt gevormd uit een samenspel tussen BEPAALDE BACTERIËN in de mond, suikers en tijd.

Nu begrijpt U wat we met goede mondhygiëne nastreven: de aanwezige plaque wordt weggepoetst. (Nogmaals poetsen na de maaltijd, ook de binnenkant, met een kleine harde borstel, met geïmprimeerd tandpasta).

En nu begrijpt U wat we met goede voedingsgewoonten nastreven: de plaque wordt niet of nauwelijks gevormd. (Nogmaals stevige maaltijden welke gekauwd moeten worden, de drang naar versnaperingen tussendoor wordt dan minder, geen SNOEP in huis hebben, geen frisdranken, als U iets tussendoor geeft, zoek het dan in rauwkost, vruchtensappen of melk en een stukje worst of kaas, eventueel Ben Bits suikervrije kauwgom).

Als U er na het vorige stukje "Preventie in de Tandheelkunde" in Uw dorpsorgaan nog niet mee begonnen bent doe het dan NU: Uw gezin omtrent naar suikerarme voedingsgewoonten en Uw gezin omtrent naar een goede mondhygiëne! ! ! !

wordt vervolgd.

H.E. Rempt, tandarts.

DE DEFENSIEWERKEN ROND SPAARNDAM II

Toen in 1809 er nogmaals een landing op onze kust plaats vond - de Engelsen hadden Zeeland uitgekozen - werd de aanleg van de Linie van Amsterdam met kracht ter hand genomen. Ook de batterijen rond Spaarndam dateren uit die tijd. (let U op het jaartal 1809 in de stenen beer aan de Slaperdijk, juist voor de ingang van de ijsbaan). Nadat in 1813 aan de Franse overheersing van ons land een eind was gemaakt en de onafhankelijkheid van de Nederlandse staat werd hersteld, ging de aandacht voor de verdedigingswerken achteruit. De staat was arm en kon daardoor weinig ondernemen. Bovendien verdween de angst voor Franse agressie door de verbanning van Napoleon naar St. Helena, waar hij in 1821 overleed. Duitsland was in die tijd een hopeloos verdeeld land zodat ook van die kant niet veel te vrezen was. Al gauw verkeerden de defensiewerken in verval.

In de jaren zestig van de vorige eeuw kwamen de verdedigingswerken weer in het middelpunt van de belangstelling te staan. In Pruisen was een nieuwe leider naar voren gekomen Otto von Bismarck, die de kracht van het leger sterk opvoerde. In 1864 werd een conflict tussen de Duitse staten en Denemarken met de wapens beslist in het nadeel van de Denen. Er werden stemmen gehoord dat het bezit van de monding van de Rijn voor de Duitsers steeds meer een wens werd. Waarom Nederland niet in het Duitse Rijk opnemen, net als in de middeleeuwen? Het Pruisische militarisme vierde hoogtij. In 1866 werd Oostenrijk verslagen en in 1870 versloegen de gezamenlijke Duitse staten Frankrijk, waarna die staten één keizerrijk vormden. De koning van Pruisen werd keizer en Otto von Bismarck

werd Reichskanselier. Juist in deze tijd werd de industrie in het Ruhrgebied tot ontwikkeling gebracht en begon de functie van Rotterdam als doorvoerhaven naar Duitsland steeds belangrijker te worden.

Tegen deze achtergrond moet de hernieuwde belangstelling voor onze defensiewerken in de tweede helft van de vorige eeuw worden gezien.

Hoge militairen schreven brochures waarin de kwalijke toestand van de linies werd openbaar gemaakt. Er werd gediscussieerd over de plaats waar onze verdediging moest beginnen. In 1869 was de mening van de minister van defensie dat ons leger moest uitgaan van een geconcentreerde verdediging, d.w.z. de verdediging zou moeten beginnen bij de Gelderse IJssel, de Nederrijn, de Waal en het Haringvliet. Een voorhoede zou de vijand buiten dat gebied moeten lastig vallen maar vooral geen strijd met de overmacht moeten aangaan. Ze zouden zich spoedig achter de waterlinies moeten terugtrekken, wat er dus op neerkwam dat alleen Noord- en Zuid-Holland serieus verdedigd zouden worden. En in dat geconcentreerde gebied stond als laatste onneembare bastion de Linie van Amsterdam. (Was dan niet heel Nederland gered?).

Een schrijver uit die tijd pleitte voor een vast plan van handelen voor het geval van nood. Hij schreef: "worden de diplomatieke onderhandelingen van ernstigen aard, zodat een oorlog te verwachten is, dan wordt op last van de regering de linie a.h.w. in staat van beleg verklaard en overgegaan tot: 1. het peil van alle wateren der linie wordt zo hoog mogelijk opgevoerd. Alle bemaling houdt op. 2. De Velzerbroek wordt onder water gezet. (Het inunderen van deze minder diep gelegen polder werd op 76 uur geschat terwijl het bij de andere polders in 24 uur bekeken zou zijn). Het vee moet onder schadeloosstelling worden afgevoerd naar polders rond de hoofdstad in daar aanwezige stallen.

3. De gemeentebesturen moeten opdracht krijgen de landeigenaren te waarschuwen dat in geval van oorlog hun land onmiddellijk onder water zal worden gezet. De onteigening van het vee dat zal worden afgevoerd zal plaats vinden tegen taxatiewaarde. 4. Ieder moet voor zichzelf een goed voorraadjie drinkwater aanleggen enz." De schrijver wil ook de sluizen bij IJmuiden en Schellingwoude openstellen opdat er voldoende water voor de inundatie aanwezig zal zijn. Dat er dan veel zout water zal binnenkomen speelt daarbij voor hem blijkbaar geen rol. Het liefst zou hij de batterijen aan het Spaarne en de Slaperdijk tot een verenigen wat later bij de aanleg van de forten is geschied. In ieder geval zou het aantal vuurmonden moeten worden uitgebreid. Al in 1809 zou aan de Slaperdijk een batterij met 17 vuurmonden worden aangelegd, terwijl er in 1867 nog maar 10 aanwezig waren. Ook de batterij achter het dorp Spaarndam in de hoek van de Hoge en Lage Dijk zou versterkt moeten worden. Als de vijand de batterij aan de Slaperdijk gepasseerd was en tot in Spaarndam was doorgedrongen dan zou de batterij achter Spaarndam de bezetting van het dorp en het oversteken van het Spaarne en de sluis moeten beletten.

De schrijver beseft wel dat het dorp dan eigenlijk in de weg lag om een ruim schootsveld te krijgen. (Voor de Spaarndammers allemaal weinig prettige gedachten).

Met deze-toenmaals in militaire kringen levende-ideeën moet ik voorlopig het verhaal over de defensiewerken afronden. Ik mis namelijk de bronnen waarin de aanleg van de forten wordt behandeld. Mocht iemand van U mij aan gegevens daarover kunnen helpen, dan houd ik mij sterk aanbevolen.

Gerrit van den Beldt.

P.s. Twee schetsjes van de batterij aan de Slaperdijk en aan het Spaarne zijn reeds in het vorige nummer (7e jaargang nr. 3) opgenomen.

